

7/3554

T.C.
ADALET BAKANLIĞI

Bakan

1593/877

19.06/2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 28/05/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.
10.00.02-6363 sayılı yazı,
b) 04/06/2008 tarihli ve 1447/795 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Mersin Milletvekili İsa Gök tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3554 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:

Gereği:

TBMM Başkanlığına

Bilgi:

Başbakanlığa

Sayın İsa GÖK
Mersin Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3554 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Bilindiği üzere, 1999 yılının Aralık ayında yapılan Avrupa Birliği (AB) Helsinki Zirvesinde, AB Devlet ve Hükümet Başkanları, Türkiye'nin diğer aday ülkelere uygulanan kısıtları yerine getirmesi şartıyla AB'nin tam üye adayı olduğunu kabul ve ilân etmişlerdir. Buna bağlı olarak, AB ile tam üyelik müzakerelerine başlayabilmek için Türkiye'nin önüne, "demokrasi, hukukun üstünlüğü ve insan haklarını teminat altına alan kurumların iyi işletilmesi ve azınlıklara saygı gösterilerek korunması"nı sağlamak amacıyla alınması gereken tedbirleri içeren Kopenhag Siyasî Kriterlerini yerine getirmesi şartı konulmuştur.

Kopenhag Siyasî Kriterlerinin yerine getirilmesi amacıyla atılan adımların sonuçları 2004 yılının sonunda alınmış ve 17 Aralık 2004 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen AB Zirvesinde Türkiye ile AB'ye katılım müzakerelerine başlanması kararlaştırılmıştır. Buna bağlı olarak 3 Ekim 2005 tarihinde 35 AB müktesebat faslı çerçevesinde fiilen katılım müzakerelerine başlanmıştır. Tespit edilen 35 fasıldan "Yargı ve Temel Haklar" başlıklı 23. ve "Adalet, Özgürlük ve Güvenlik" başlıklı 24. fasıllarının müzakerelerinin yürütülmesi sorumluluğu Bakanlığımıza ait bulunmaktadır.

Hırvatistan ve Türkiye ile eşzamanlı olarak yürütülen tam üyelik müzakeresi çalışmaları, ilk olarak AB ve Türkiye'nin mevzuatlarının karşılıklı taranması suretiyle gerçekleştirilmiş ve Türkiye'nin yürürlükteki mevzuatının AB'ye uyum derecesi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda, özellikle Kopenhag Siyasî Kriterlerinin üyelik müzakerelerinin devam ettiği süreçte de gözlemlenebilmesi amacıyla, Hırvatistan ve Türkiye ile 23. Fasil kapsamında "Yargı ve Temel Haklar" başlığı altında da mevzuat tarama toplantıları düzenlenmiştir. Bu Fasılın "Tarama Sonu Raporu" AB Komisyonu tarafından henüz resmen kabul edilmemiş olmakla birlikte, AB yetkililerince, 12-13 Ekim 2006 tarihlerinde Brüksel'de gerçekleştirilen mevzuat tarama toplantısında, Türkiye'nin; yargının tarafsızlığı, bağımsızlığı ve etkililiğinin güçlendirilmesine yönelik bir "Yargı Reformu Stratejisi"ni Komisyona sunması gereği önemle dile getirilmiş, ayrıca Yargı Reformu Stratejisinin, 23. Fasılın fiilî müzakerelerinin açılış kriteri olacağı vurgulanmıştır.

Avrupa Birliği ile yürütülen katılım müzakereleri, Türkiye'den önceki aday ülkelerle olduğu gibi, aday ülke ile AB arasında gerçekleştirilen bir pazarlık usulü olmayıp, aday ülkenin AB müktesebatını kabul etme sürecini belirlemektedir. Bu nedenle müzakereler esnasında, ilgili müktesebat faslı altında, AB tarafından, aday ülkenin tam üye olabilmesi için yerine getirmesi gereken hususlar ve bunların yöntemleri aday ülkeden istenilmektedir. Dolayısıyla, üyelik şartlarının en kısa sürede yerine getirilmesi, tam üyelik hedefine çabuk ulaşmak bakımından önem taşımaktadır. Buna bağlı olarak, ilgili müktesebat faslında en kısa sürede fiilî müzakerelere başlamanın yolu, mümkün olan en kısa süre içinde açılış kriterlerinin tamamlanmasıdır. Bu nedenle, 23. Fasil altında müzakerelere başlanabilmesi için açılış kriteri olarak gündeme gelmesi kuvvetle muhtemel olan Yargı Reformu Stratejisinin ivedilikle hazırlanarak AB Komisyonuna iletilmesi gerekmektedir.

Bu gereklilikten hareketle, Bakanlığımızda oluşturulan bir Komisyon tarafından hazırlanan Yargı Reformu Stratejisi Taslağı dikkatli bir biçimde incelendiğinde; ulaşılmak istenen hedefler belirlenirken, Devletimizin kurumları ve ilgili bütün kuruluşların iştirakiyle hazırlanan Dokuzuncu Kalkınma Plânı gibi temel belgenin yanında, Ülkemizin taraf olduğu uluslararası

sözleşmeler ve AB müktesebatının esas alındığı görülecektir. Bununla birlikte, Taslakta yer alan hususların büyük bir kısmı, Türk yargısı hakkında uzun bir süredir gündeme getirilen sorunları kapsamaktadır. Bu husus, AB Komisyonu tarafından her yıl hazırlanan ilerleme raporlarında da eleştiri konusu yapılmaktadır. Bu nedenle, Taslak metni üzerinde toplumun büyük bir kesimi tarafından mutabakat sağlandığı düşünüldüğünden, söz konusu Taslağın AB Komiseri Olli Rehn'e ilgili kurum ve kuruluşların değerlendirmesi alınmadan sunulduğu iddiasına katılmak mümkün değildir.

Öte yandan, hazırlanan Taslak, Adalet Bakanlığının 23. Fasal altında yapmayı plânladığı çalışmaların bir yol haritası hükmünde olup, bağlayıcılığı da bulunmamaktadır. Taslağın ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alındıktan sonra kesinleşeceği hususu Olli Rehn'e 6 Mayıs 2008 tarihindeki toplantıda ifade edilmiş ve bu husus Taslağın Giriş Bölümünün son paragrafında özellikle vurgulanmıştır. Bu itibarla, Yargı Reformu Stratejisinin taslak haline getirilerek AB'ye sunulması aşamasında ilgili tüm kurumların desteği ve katılımı sağlanacaktır. Bu aşamayı müteakip Taslağa son şekli verilerek AB'nin yetkili organına sunulacaktır. Bu bağlamda, 20-25 Mayıs 2008 tarihlerinde, Ülkemizdeki ağır ceza merkezleri Cumhuriyet başsavcıları, adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu başkanları ve bölge idare mahkemesi başkanlarıyla Antalya'da gerçekleştirilen Yargı Teşkilâtı Toplantısında, söz konusu Taslak, katkı sağlamaları için toplantıya iştirak eden yargı mensuplarının görüşlerine sunulmuştur.

Kaldı ki, hazırlanan Taslak incelendiğinde; yargı reformuna ilişkin temel ilkelerin belirlendiği, bu hususların ise anayasal ve yasal düzenlemeler gerektirdiği görülecektir. Bu itibarla, son şeklini aldıktan sonra Taslakta öngörülen amaçlara yönelik hedefleri gerçekleştirmek için mevzuat düzenlemeleri yapılırken, her zaman olduğu gibi, gerekli taslakları hazırlamak üzere ilgili tüm kesimlerin katılımıyla komisyonlar oluşturulacak ve yapılan çalışmalar kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan